

Vojenský zeměpisný ústav

Vojenský zeměpisný ústav (VZÚ) byl československý vojenský geografický a kartografický ústav, založený po vzniku Československa v roce 1919. Stal se klíčovou institucí pro tvorbu, tisk a správu vojenských map, které měly zásadní význam pro obranu státu i civilní využití.

Klíčová fakta

- **Založen:** 1919, Praha
- **Předchůdce:** Rakousko-uherský vojenský geografický ústav ve Vídni
- **Přeměna:** 1950 na Vojenský topografický ústav
- **Hlavní činnost:** tvorba map, měření a geografická podpora armády
- **Nástupce:** Vojenský geografický a hydrometeorologický úřad (Dobruška)

Vznik a vývoj

Ústav vznikl krátce po vyhlášení Československé republiky jako reakce na potřebu vlastní vojenské kartografie. Jeho jádro tvořili čeští a slovenští odborníci, kteří dříve působili ve vídeňském vojenském geografickém institutu. Cílem bylo zajistit nezávislé mapové podklady pro nově vzniklou armádu i státní správu.

Činnost a význam

VZÚ produkoval topografické a speciální mapy v různých měřítkách, letecké snímky a geodetické podklady. Podílel se na standardizaci mapových symbolů a výcviku vojenských geografů. Jeho mapy se používaly i v civilních oborech, například při stavbě infrastruktury nebo plánování rozvoje území.

Institucionální proměny

Po druhé světové válce byl ústav reorganizován a v roce 1950 přejmenován na Vojenský topografický ústav, který převzal jeho úkoly. Po roce 1993 vznikl nástupnický Vojenský geografický a hydrometeorologický úřad Armády České republiky, jenž nadále zajišťuje vojenskou geografickou službu.

Dědictví

Mapy a publikace Vojenského zeměpisného ústavu jsou dnes cenným historickým i odborným materiálem. Jsou uchovávány v archívech a využívány při studiu vývoje československé kartografie i geografických metod 20. století.